

Cena numeru  
**3000 mk.**

Cena prenumeraty  
w Łodzi:

Miesięcznie mk. 60,000

Z przes. poczt.

Miesięcznie „ 85,000

poza Łódź egz. 3300

Konto Pocztów. Kasy

Oszczęd. 60594.

Należytość pocztowa

opłacona ryczałtem.

**XXVI r.**  
**istnienia**

**Redakcja i Adm.**

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41.

TELEFON 28

Redaktor przyjmuje od 5—6 pp

Artykułów i listów anonimowych nie pomieszcza się.

**Łódź.**

# ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Sroda, dnia 12 września 1923 r.

## Nad Europą niebo się rozjaśnia.

Rząd niemiecki wszczął akcję celem porozumienia się z Francją.

BERLIN 11.9 (PAT) Gabinet Rzeszy poczynił przygotowania do akcji, zmierzającej do porozumienia się z Francją przy równoczesnym utrzymaniu kontaktu z Anglią. Rząd w akcji swej znajduje poparcie większości. Jak słychać przygotowania te przekroczyły już stadium początkowe, a termin kiedy zostaną uczynione początkowe propozycje nie jest odległy. Na niedzielną mowę Poincaré'go ma odpowiedzieć dr. Stresemann już w środę, przyczem ma przedstawić szczegółowe propozycje, z których jakoby będzie wynikało, że Niemcy uczynią wszystko, aby zakończyć konflikt w Zagłębiu Ruhry.

PARYŻ 11.9 (PAT) Jak donosi „L'Osu dre“, w najbliższych dniach ma być, może dziś jeszcze, wręczona w Paryżu i Brukseli nota rządu niemieckiego, proponująca zaprzestanie biernego oporu w Zagłębiu Ruhry.

LONDYN 11.9 (PAT) Jak donosi

„Daily Telegraph“, rząd angielski zamierza w najbliższym czasie poddać ponownemu zasadniczemu rozpatrzeniu kwestję odszkodowań, ze względu na to, że należy się liczyć z zaniechaniem przez Niemcy biernego oporu w Zagłębiu Ruhry.

BERLIN 11.9 (AW) W kołach politycznych berlińskich krąży uporczywe pogłoski, że ambasador francuski w Berlinie złoży kilka wizyt kanclerzowi Stresemannowi, w czasie których nastąpiła wymiana zdań w kwestjach politycznych. Rezultaty tych konferencji zostaną podane do wiadomości publicznej w jutrzejszym przemówieniu kanclerza.

Sprawa nominacji ambasadora niemieckiego w Paryżu i posła w Brukseli jest w dalszym ciągu aktualna i niebawem doczeka się rozstrzygnięcia.

Według „Echo de Paris“ pewna wybit-

na osobistość francuska po odbyciu konferencji ze Stresemannem w Berlinie przywiozła do Paryża konkretne propozycje niemieckie. Jeżeli mowa, którą wygłosi Stresemann jutro, dozna przychylnego przyjęcia w Paryżu, to nominacje dyplomatów niemieckich w Brukseli i Paryżu nastąpią niezwłocznie. Na stanowisko ambasadora w Paryżu przewidziany jest poseł w Waszyngtonie Berge lub też dyrektor augsburskiej fabryki maszyn Tugenbeiner, którego kandydaturę przypisują w kołach politycznych wielkie znaczenie.

BERLIN 11.9 (AW) W ostatnim czasie nieoficjalna wymiana zdań między Francją i Niemcami odbywała się nie tylko za pośrednictwem bankierów i przemysłowców, ale też za pośrednictwem osób urzędowych w Berlinie i Paryżu. Wyniki tych narad będą widoczne za dni kilka.

## CHAOS WALUTOWY.

Nowy bank będzie emitował banknoty złote. W Niemczech więc będą dwie waluty.

BERLIN 11.9 (PAT) Gabinet postanowił założyć bank, który będzie emitował banknoty złote. Ma on być zupełnie niezależny od finansów Rzeszy. Prace nad utworzeniem tego banku mają się rozpocząć natychmiast. Gabinet Rzeszy oświadczył się za utworzeniem osobnego banku, aby nie narażać nowej waluty na niebezpieczeństwo zniżki. Jak podkład tej waluty mają służyć nara-

tylko dewizy, złote i weksle towarowe. Nowy bank będzie miał charakter banku prywatnego. Marka niemiecka pozostaje nadal środkiem płatniczym. W Niemczech więc będą istniały dwie waluty.

BERLIN 11.9 (PAT) Bank Rzeszy wprowadza w najbliższym czasie oprócz zwykłych rachunków żyrowych, konta ży-

rowe, opiewające na tak zwaną markę kontową. (Conto Mark) Marka kontowa równać się będzie wartości 0,1 dolara i służyć ma w pierwszej linii jako ekwiwalent za oddawane w banku Rzeszy dewizy zagraniczne. Równocześnie marka kontowa stanowić będzie dla interesantów zabezpieczenie przeciw dewaluacji marki papierowej.

## Komun styczne rozruchy w Dreźnie.

BERLIN 11.9 (PAT) Pisma donoszą z Drezn: Dziś przed południem grupa komuni-

stów usiłowała wtargnąć do ratusza, obrzucając policję kamieniami. Policja uczyniła uży-

tek z broni. Rannych zostało 10 osób, z których 5 zmarło. Po południu spokój nastąpił.

## WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Metropolita Szeptycki prosi o audiencję.

(wp) Przebywający w Poznaniu metropolita Szeptycki zwrócił się do p. Prezydenta Rzplitej z prośbą o udzielenie mu audiencji. Pan Prezydent, po porozumieniu się z rządem, polecił kancelarii cywilnej zawiadomić metropolitę Szeptyckiego, że audiencja będzie mu udzielona. Ponieważ metropolita Szeptycki w prośbie swej zaznaczył, że wobec stanu choroby nie mógł przybyć do Warszawy przed upływem 4 tygodni, przeto termin audiencji zostanie ustalony później.

Obrady senackiej podkomisji budżetowo-skarbowej.

(wp) Wczoraj w dalszym ciągu obradowała w mieszkaniu prywatnym senatora Buzka senacka podkomisja skarbowo-budżetowa pod przewodnictwem senatora Adelmanna. Po dyskusji przyjęto szereg kolejnych

artykułów projektu ustawy o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojskowych.

Podkomisja postanowiła zwrócić się do Rady Ministrów, do ministra skarbu i do ministra poczt i telegrafów co do zamierzonego przez Radę Ministrów zaszerzgowania poszczególnych kategorii urzędniczych do grup uposażeniowych.

Następne posiedzenie dziś o godz. 9-ej rano.

## TELEGRAMY.

WRAŻENIA DR. WIRTHA Z PODRÓŻY DO ROSJI.

KRÓLEWIEC 11.9 (PAT) Były kanclerz Rzeszy dr. Wirth zakomunikował w czasie swego pobytu w Moskwie, że celem jego podróży do Moskwy było przedewszystkiem pragnienie skłonienia przemysłu niemieckiego do wzmożenia pracy w myśl traktatu w Rapallo, celem odbudowy Rosji. Kanclerz

Wirth odniósł w czasie pobytu w Rosji wrażenie, iż rozwój ekonomiczny Rosji czyni bądź co bądź bardzo powolne postępy. Okoliczność tę tłumaczy dr. Wirth złym stanem gospodarczym Niemiec.

CZICZERIN MA NOWYPOWÓD DO PISANIA NOTY.

MOSKWA 11.9 (AW) Przedstawiciel rosyjsko-perskiej izby handlowej powrócił z Persji, dokąd odbył podróż inspekcyjną, i na łamach „Ekonomiczeskoj Żyźni“ uskarża się na trudne warunki, jakie stwarzają handlowcy angielscy ekspansji handlu rosyjskiego w Persji. Anglikom, jeżeli wszystkie placówki handlowe i finansowe rosyjskie w Persji i posiadają bogate środki, te chętnie do walki na rynku perskim. Oni tu również przeszkadzają w zawarciu układu rosyjsko-perskiego, mimo, że kupcy perscy jak i rosyjscy energicznie domagają się jego. Persja obecnie znajduje się w bardzo ciężkim położeniu gospodarczym i sfery miarodajne widzą jedyny ratunek w zbliżeniu ekonomicznym z Rosją.

# PRZED OSTATECZNYM ROZWIĄZANIEM.

Grecja przyjęła decyzję Rady Ambasadorów. Narady w sprawie ewakuacji Korfu.

RZYM 11,9 (PAT) Grecki minister spraw zagranicznych wręczył osobiście włoskiemu ministrowi pełnomocnemu w Atenach odpowiedź rządu greckiego, przyjmującą całkowicie sankcje zawarte w decyzji rady ambasadorów i przyjętej już przez rząd włoski.

PARYŻ 11,9 (PAT) Konferencja ambasadorów zajmowała się wczoraj odpowiedziami grecką i włoską. Dziś o godz. 5 po południu odbędzie się drugie posiedzenie. Przedstawiciele państw sprzymierzonych na konferencji ambasadorów mają zażądać od swych rządów podania szcze-

gółowych i dokładnych warunków, pod którymi wojska włoskie mają opróżnić wyspę Korfu.

RZYM 11,9 (PAT) „Tribuna” komunikuje, że konsul angielski w Pireusie przybył na Korfu dla zbadania warunków okupacji włoskiej.

GENEWA 11,9 (PAT) Delegat grecki do Ligi Narodów Politis zawiadomił, że suma 50 milionów irów złożona będzie przez Grecję jako depozyt w banku szwajcarskim jeszcze w dniu dzisiejszym.

RZYM 11,9 (PAT) „Epoca” donosi, że oddziały włoskie zajęły wyspę Leros.

LONDYN 11,9 (PAT) Donoszą z Aten: Międzynarodowa Komisja śledcza, powołana do zbadania sprawy morderstwa popełnionego na oficerach włoskich rozpoczęła swą działalność 17 bm. Rząd albański zgodził się na przeprowadzenie śledztwa również i na terytorium albańskim. Rząd grecki poczynił już odpowiednie zarządzenia przygotowawcze, związane z przyjęciem żądań Rady Ambasadorów.

## TELEFONEM Z WARSZAWY

### W SPRAWIE NOWYCH SPÓŁEK AKCYJNYCH.

\*) Wobec bardzo ostro odczuwanego obciążenia braku kapitałów obrotowych na rynku nie nięznym, do czego w znacznym stopniu przyczynia się finansowanie nadmiernie powstających nowych spółek akcyjnych, minister przemysłu i handlu komunikuje, że przy zatwierdzeniu statutu nowych spółek akcyjnych postępować będzie z wielką rezerwą i zatwierdzać będzie statuty takich spółek, których zadaniem będzie objęcie przedsiębiorstw już istniejących, lub takich, których kapitał zakładowy jest już zebrany w chwili wniesienia podania o zatwierdzenie statutu i mógłby być zużyty na inne cele tylko z udowodnioną szkodą dla założycieli. Zarządzenie powyższe ma charakter tylko przejściowy i wynika z chwilowej sytuacji pieniężnej.

### CZŁONKOWIE POSEŁSTWA POLSKIEGO W TOKIO OCALENI.

\*) Onegdy przybył do ministerstwa spraw zagranicznych sekretarz poselstwa japońskiego w Warszawie p. Tanaka, aby w imieniu poselstwa zawiadomić rząd o tem, iż otrzymano pierwszą depezę z Tokio. Depesza ta zawiadamia o ocaleniu wszystkich członków poselstwa polskiego w Tokio, a także o tem, że gmach poselstwa naszego został bardzo nieznacznie uszkodzony.

## Z ostatniej chwili.

### DROŻYZNA W GDANSKU. EKSCESY ANTYSEMICKIE.

GDANSK 11,9 (PAT) Od kilku dni w masach robotniczych panuje coraz większe zdenerwowanie, albowiem zarobki nie wystarczają na pokrycie codziennych wydatków. Ceny, jakich żądają kupcy gdańscy, przewyższają już oddawna ceny przedwojenne. W związku z tem, przed południem wczoraj na Rynku Długim doszło do ekscesów, które przybrały w końcu charakter antysemicki. Demonstranci usiłowali wtargnąć do kantorów wymiany. Napadano również na żydów, przechodzących ulicą. Pośród demonstrującego tłumu słychać było okrzyki: Dosyć mamy tej polityki, chcemy marki polskiej i żywności z Polski.

### STRAJK GÓRNIKÓW W CZECHACH TRWA. PRZEMYSŁ CZESKI PRZED KATASTROFĄ

PRAGA 11,9 (PAT) Przedstawiciele tutejszego gwarectwa węglowego zwrócili się swego czasu do górników z propozycją obniżenia cen robocizny o 30 procent, motywując swój krok zbyt wysoko kalkulującą się dla kraju i dla zagranicy ceną węgla. Górnicy odrzucili tę propozycję, wyrażając zgodę zaledwie na 8 procent zmniejszenia. Na tem tle od trzech tygodni w zagłębiu Ostrowsko - Karwińskim strajkuje 45.000 górników z dotkliwą szkodą dla całego życia gospodarczego Czechosłowacji i jej zagranicznego eksportu. Dnia 6 bm. odbył się w tutejszym domu ludowym zjazd 76 delegatów związkowych i zawodowych całej Czechosłowacji i wypowiedział

## Straszna katastrofa na morzu.

7 kontrtorpedowców, 1 okręt pasażerski rozbiły się u wybrzeży Kalifornii.

LONDYN 11,9 (PAT) O katastrofie, która spotkała flotę amerykańską u wybrzeży Kalifornii nadeszły następujące wiadomości: Podczas burzy wczorajszej u wybrzeży Kalifornii rozbił się parowiec „Kuba” z licznymi pasażerami i załogą. 15 amerykańskich kontrtorpedowców wyjechało na ratunek z szybkością 30 mil morskich, po drodze jednak 7 z nich natknęły się na skały około wybrzeży i zatoniły. W amerykańskich kołach marynarki tłómaczą to tem, że wskutek obejmującego szeroką przestrzeń trze-

sienia ziemi potworzyły się u wybrzeży kalifornijskich liczne skały podwodne o istnieniu których nie było wiadomo. Z załogi wspomnianych 7 kontrtorpedowców zatonoło 25 ludzi, resztę wyratowano.

PARYŻ 11,9 (PAT) „Journal” donosi z Waszyngtonu, że z powodu rozbicia się amerykańskich kontrtorpedowców u brzegów Kalifornii, 35 osób utonęło. Wydobycie zatopionych statków uważane jest za niemożliwe.

sę za podtrzymaniem strajku. Górnicy opowiedzieli się przeciw stanowisku przeciw importowi węgla z zagranicy. W ten sposób przemysł czechosłowacki stoi przed katastrofą kompletnego braku węgla. Wobec tego ministerstwo robót publicznych nałożyło sekwestr na wszystkie zapasy węgla na stacjach kolejowych. Firmy czechosłowackie wysłały liczących zastępców do Polski, aby tam zakupić węgiel. W Pradze rozpoczęły się wczoraj ponowne próby zlikwidowania strajku.

### PROCES ZABÓJCY WOROWSKIEGO.

BERLIN 11,9 (AW) Proces Conradowego, mordercy Worowskiego, rozpocznie się 11 listopada. Członkowie sądu przysięgłych zostali już wybrani. Rozprawę odbędzie się w b. małej sali, do której dostanie wstęp 50 dziennikarzy.

### NIM SŁONCE WZEJDZIE ROSA OCZY WYJĘ.

MOSKWA 11,9 (AW) Nastąpiło tu otwarcie wystawy niemieckich książek, puszczonej w obieg w 22 i 23 roku. Komisarz ludowy oświaty. Lunaczarskij, wyraził się, że otwarcie wystawy tej jest jeszcze jednym etapem na drodze zbliżenia Rosji i Niemiec. Sytuacja Rosji i Niemiec w obecnej chwili jest bardzo podobna. Za równo Niemcy jak i Rosja borykają się z wielkimi trudnościami wewnętrznymi i pokładają całą nadzieję w przyszłej poprawie.

Niemiecki charge d'affaire podkreślił w swym przemówieniu o coraz ściślejszym zbliżeniu Rosji i Niemiec a zwłaszcza kulturalnym kontakcie między obydwoma krajami. Oświadczył w dalszym ciągu, że książka niemiecka zawędrowała do kraju mało kulturalnego, lecz pragnęła go podnieść się na wyższy stopień kultury.

### MUSSOLINI O STOSUNKU WŁOCH DO ANGLII.

LONDYN 11,9 (PAT) W wywiadzie, udzielonym korespondentowi „Daily Mail”, oświadczył Mussolini, że kiedy obejmował władzę, pragnął pozostawać z Anglią w najlepszych stosunkach, widząc w niej swego najlepszego sprzymierzeńca. Jednak rząd angielski nie uczynił nic, by mu w tem zdaniu dopomóc. Włochy zdaniem Mussoliniego

go — mogą być równie dobrym sprzymierzeńcem dla Anglii, jak Grecja, stale przez Anglię popierana. Co do sprawy Rjeki, Mussolini oświadczył, że spodziewa się ze strony Jugosławii propozycji, która pozwoli na uniknięcie konfliktu.

### TROCKI ŻYJE.

BERLIN 11,9 (PAT) Tutejsze poselstwo rządu sowieckiego zaprzecza wiadomości, jaka ukazała się w niektórych tutejszych pismach o tem, jakoby w Moskwie wybuchło powstanie przeciw rządowi oraz jakoby Trockij miał zostać zamordowany.

### RÓŻOWE NADZIEJE ZINOWIEWA.

RYGA 11,9 (PAT) Na ostatnim posiedzeniu przedstawicieli rad komunistycznych Zinowjew wypowiedział mowę, w której zapowiedział rychłe zbliżenie się finansowe i polityczne między Rosją sowiecką i Francją. Zdaniem jego, Francja koniecznie potrzebuje Rosji, jako przyszłego sojusznika, jako rynku zbytu dla swego wzrastającego przemysłu.

### SPRAWA RJEMI NIE BEDZIE ROZSTRZYGNIETA W LIDZE NARODÓW.

GENEWA 11,9 (PAT) Delegat jugosłowiański do Ligi Narodów zaprzecza wiadomości, podanej przez prasę, jakoby minister spraw zagranicznych Ninczic i delegat jugosłowiański otrzymali od swego rządu polecenie zainterpelowania Rady Ligi Narodów w sprawie Rjeki. Układ jugosłowiańsko-włoski przewiduje postępowanie rozjemcze, to znaczy, że apelowanie do Ligi Narodów wchodziłoby tylko wtedy w rachubę, gdyby w myśl art. 12, 115 paktu Ligi nastąpiło zagrożenie pokoju.

### OBOWIĄZEK MELDOWANIA SZLACHETNYCH KRUSZCÓW W NIEMCZECH.

BERLIN 11,9 (PAT) Świeżo mianowany komisarz dla spraw dewizowych ogłosił rozporządzenie o obowiązującym zameldowaniu kruszców szlachetnych, znajdujących się w prywatnym posiadaniu. Rozporządzenie obejmuje wszystkie monety złote i srebrne oraz kruszce w innej formie, nie dotyczy zaś literatury. Prócz tego, ma niezwłocznie nastąpić znaczna redukcja liczby banknotów dewizowych.

# Czego pragniemy?

Od pierwszych dni czerwca, to jest od momentu, kiedy obecny rząd objął sternoctwo nawy państwowej, przed oczyma społeczeństwa rozgrywa się jedynie w swoim rodzaju widowisko. Ci, którzy do niedawna mieli niepodzielny wpływ na bieg spraw państwowych, dzierżyli rządy w swoim ręku, a którzy dzisiaj są w opozycji, demonstrują dzień po dniu w sposób więcej nawet niż czynny, istotny swój stosunek do pierwszorzędnych zagadnień państwowych, jaskrawy dając przykład, jak można za nic sobie mieć najprymitywniejsze zasady etyki obywatelskiej i pojęcia zdrowego sensu. Nigdy może i w żadnym kraju opozycja nie była w takim stopniu niemoralną i szkodliwą, a tem samem rozmiąająca się z istotnem swoim zadaniem, jak to się dzieje w Polsce. Zamiast bowiem pożytecznej krytyki prac rządowych, twórczego rozczytu opozycji, które są bodaj że koniecznym współczynnikiem prawidłowego rozwoju nowoczesnych państw i narodów, opozycja w obecnej jej formie w Polsce jest zjawiskiem nawskroś chorobliwym, jest ropiącą raną na organizmie społecznym Polski, której potrzebne są dzisiaj wyjątkowe warunki zdrowia i higieny w jej stosunkach wewnętrznych.

Orgja kłamstw i inwektyw, spiskowanie przeciwko państwu, wszystko, czego dopuszcza się dzisiejsza opozycja, zwalczając rządy polskiej większości, mimowoli prowadzi na myśl, że ma się do czynienia z objawami klinicznymi, wobec których zdrowe społeczeństwo nie może pozostawać obojętne, objawami, które należy leczyć spieszenie i w sposób radykalny. Jeśliby ktokolwiek miał pod tym względem jakie wątpliwości, ten niechaj tylko rzuci okiem na łamy pism opozycyjnych, a łatwo się przekona o zgniliznie moralnej, zielejacej z tamtej strony. Daremnie by oczekiwał jakiejś rozumnej, rzeczowej krytyki polityki skarbowej, zagranicznej, czy wewnętrznej. Prasie opozycyjnej wystarczy, jeżeli ktoś tego samego nazwiska zwiczał sobie nogę, aby krzyknąć następne go dnia, że ten a ten minister dopuścił się czynu występku względem obywateli i w obawie przed skompromitowaniem, skoczył z piątego piętra na bruk uliczny. Tak pospolitych kłamstw, takich inwektyw z tak nieprawdopodobnym cynizmem podawanych czytelnikom swoim do wierzania, trudno byłoby znaleźć w jakimkolwiek kraju o zachodnio-europejskiej kulturze.

W okresie przeszło czteroletnim stronnictwa narodowe również były w opozycji. Była to jednak opozycja dowodząca wielkiego zdrowia i teźny w społeczeństwie. Dzięki właśnie wyjątkowej działalności stronnictw opozycyjnych udało się w tym okresie sparaliżować bardzo wiele niebezpiecznych eksperymentów na organizmie społecznym. Dzięki niej udało się odciągnąć politykę zagraniczną na Polski, wplataną przez socjalistów pod wpływem niemieckie na drogę sojuszu z państwami zwycięskimi, w pierwszym rzędzie z Francją. Dzięki tej właśnie działalności stronnictw opozycyjnych osiągnięty został największy cel, na którym, jak na najpewniejszym fundamencie, budowano szczęście i pomyślny rozwój Rzeczypospolitej, a mianowicie, doprowadzono do zgody polskiej, do szczęśliwego rozwiązania dylematu rządów w Polsce, do wcielenia w życie zasady, że w Polsce rządzić mogą tylko Polacy.

To, czego przestrzegali pilnie zawsze stronnictwa narodowe, było zawsze pragnieniem i dążeniem całego rozumnego ogółu polskiego. We wszelki sposób i iak najspieszej doprowadzić do zgody polskiej, wydobyć państwo, które nie zdążyło jeszcze okrzepnąć należycie, zrosnąć się, stanąć na nogi, z odczłani klesk i katastrof, dać mu nową politykę madra i nawskroś polską, zapewnić mu zdrowy i normalny rozwój i wspaniałą przyszłość. Skończyć z pokłóceniem społeczeństwa, z dyktantyzmem, z rzywianetwem, z konspiracją, z egzystencją na kredyt, z inercją, z karkołomnymi eksperymentami

radykałów, z pilsudczyzną, z niewolą socjalistyczno-masońską, z tysiącem wszelkich szaleństw i nonsensów, które pochłonięły wie le dóbr materialnych, i wywołały chaos i zamęt w stosunkach wewnętrznych.

Program ten odniósł całkowite zwycięstwo. Do porozumienia stronnictw polskich doszło i wreszcie Polska doczekała się rządów, jakie mogła mieć już przed czterema laty, gdyby nie inwazja fałszywych haseł i fałszywych doktryn, które tak niebywałych dokonały spustoszeń w naszym życiu publicznym.

Pragnieniem gorącym wszystkich bez

wyjątku uczciwych i rozumnych Polaków, jest, aby ten rząd obecny, mający dopiero parę miesięcy wyjątkowej pracy ze sobą, był rządem mającym i siłę i wolę zdecydowaną przeprowadzenia rzetelnej naprawy Rzeczypospolitej. Społeczeństwo ma prawo od rządu tego silnych i zdecydowanych aktów woli w kierunku naprawy wymagać.

To, czego wszyscy dzisiaj gorąco pragną, jest, aby rząd od słów przeszedł do czynu i aby naprawa przyszła szybko i skutecznie. A wtedy znikną z życia naszego wszystkie niezdrowe zjawiska, do jakich zaliczyć trzeba i obecną opozycję.

## Wytepić bezwzględnie paskarstwo!

Ministerstwo spraw wewnętrznych komunikuje: Wzmoczone represje zarządzone przez władze administracyjne przeciw lichwiarzom i spekulantom nie ustają. Z różnych stron kraju nadchodzą następujące wiadomości:

W Toruniu przeprowadzono 13 rewizji, które wykryły poważne zapasy cukru, maki, zboża, ukryte w kilkunastu miejscach. Ujawniono między innymi 200 centnarów, metrycznych zboża, leżącego od 1920 roku.

W Rzeszowie wykryto 5 wagonów z produktami żywnościowymi, co do których prokurator wdrożył dochodzenie karne, oraz 11 worków cukru namagazynowanych.

W Krzemieńcu sporządzono 18 protokółów karnych.

W Równem wszczęto 19 spraw, przy czem u 14 osób zakwestjonowano rozmaite zapasy między innymi 9000 kg. cukru, 8000 kg. soli, 300 pudów żyta, 570 pudów maki, 900 pudów jęczmienia, 6 pak skóry i t. d.

We Włodzimierzu sporządzono 75 protokółów.

W Kowlu 40, w Łucku 44, w Chodorowie 26, w Lubowli 11.

W Kołomyży zajęto na skutek podejrzeń o magazynowanie 373 kg. cukru, około 400 kg. słoniny 500 kg. skór, sporządzono 55 protokółów karno-administracyjnych, a 21 wypadków lichwy przekazano do sądu.

W Tarnopolu wykryto 9 wagonów maki, 3 wagony mydła, 2 wagony ryżu, 1.300 kg. cukru, 10 spraw skierowano do prokuratora.

W Radomiu zatrzymano 2 wagony soli, 178 worków maki, 11 pudów cukru, 45 skrzyń zapalek, 21 półci słoniny i sadła.

W Sosnowcu zajęto 7 wagonów maki pszennej, 2 wagony ryżu.

W Dąbrowie 38 worków maki i pół worka cukru.

W Łodzi przekazano 8 spraw sądowi. W Lublinie wykryto z górą 2 wagony cukru, 4200 kop jaj, 100 worków maki, 45 skrzyń chleba.

W Stanisławowie 18 wagonów maki, 4 wagony zboża, 900 kg. tłuszczu, 600 kg. skóry wyprawionej.

We Lwowie ukarano 49 osób administracyjnie, 11 spraw skierowano do sądu.

Utworzyły się niemal we wszystkich siedzibach starostw komitety społeczne, które współdziałają z władzami w zwalczaniu lichwy i spekulacji. Z Brześcia, Kielc, Bełżyna, Lwowa, Stanisławowa, Tarnopola, Lubomli, Chorochowa, Kamionki i Przeworska donoszą o spadku cen maki i chleba. Z Pińska komunikują, że dotychczasowy brak cukru i tłuszczów został usunięty.

Z innych stron kraju donoszą, że ludność w zaufaniu do rezultatów tej akcji, oczekuje spadku cen. W wielu ośrodkach władze prokuratorskie zarządziły wśród ludności rozsprzedaż zabranych zapasów. Starostowie sprawdzają kalkulacje młynarzy, kierując winnych uprawianiu lichwy do sądu. Ponadto sprawdzane są kalkulacje piekarzy, szewców, restauracji i t. d. przyczem w wypadkach ujawnienia nadmiernych zysków, sporządzane są protokoły i winni oddawani są do dyspozycji sądu.

W Warszawie daje się zauważyć spadek cen mięsa o 500 mk. na kilogramie. Komisariat rządu sprawdza kalkulacje piekarzy i zarządzi ostre represje w wypadku skonstruowania wygórowanych cen pieczywa. Projektowane jest przeprowadzanie ścisłej kalkulacji cen obuwia i ubrań.

## Rozwój militarizmu w Niemczech.

„Figaro” zwraca uwagę na stały rozwój militarizmu w Niemczech. Przygotowania wojskowe dokonywane są przez różne stowarzyszenia i związki, które stale wzrastają na sile.

„Niektóre z tych związków — pisze „Figaro” — usiłują sterroryzować republikanów i dążą do przywrócenia monarchii, inne stowarzyszenia o charakterze wojskowym pracują w kierunku przywrócenia militarizmu w Niemczech, hołdują idejom dawnej armii cesarskiej i zajmują się wojskowemu wykształceniem swoich członków. Wszystkie te związki łączą walka z traktatem wersalskim i hasło odwetu.

Nie licząc związków byłych wojaków, liczba członków tych stowarzyszeń wynosi mniej więcej cztery miliony Niemców, którzy w stosownej chwili przejdą do czynu. Ludzie ci przygotowują się do wystąpienia na nieustannie zwoływanych „zebraniach sportowych”.

Do najpotężniejszych i najruchliwszych stowarzyszeń oficerskich należą: Deutscher Bund i National Verband deut-

scher Offiziere; związki żołnierzy: Kyffhäuserbund i Regimentsverein (pomiędzy temi związkami należy wymienić Verband Nationaler gesinnter Soldaten, które liczy 100.000 ludzi).

Istnieją również związki mieszane, o których słyszymy bardzo często, gdyż są one niezwykle czynne. Jungdeutscher Osten z siedzibą w Cassel działa w Niemczech zachodnich, Stahlhelm z Magdeburgu w Niemczech środkowych, Bund Oberland w Bawarii, należy w końcu wymienić organizacje Ehrhardta lub „Consul” wolne związki Rosbacha itd.

Istnieją poza tem Korporacje studenckie, zgrupowane dokoła Hochschulring deutscher Art, które szerzy kult starych Niemiec.

Rozwój szowinizmu wywołany biernym oporem, nakazany przez rząd berliński z powodu okupacji zagłębia Ruhry wzmożnił na siłach organizacje wojskowe i był impulsem do dalszego ich rozwoju, któremu nie jest wstanie przeciwdziałać koalicyjna komisja kontroli.

Rząd sowiecki nie boi się cudzoziemców.

(x) Z Moskwy donoszą, że rząd sowiecki zmienił zasadniczo swe zapatrywania na punkcie stosunków z zagranicą. Mianowi-

cie postanowiono na radzie komisarzy ludowych ułatwiać przyjazd cudzoziemców do Rosji, który dawniej utrudniano wszelkimi sposobami.

## NA MARGINESIE.

### Znasz li ten kraj?

Znasz li ten kraj, gdzie wytryna drożeje —  
Gdzie majątek trza oddać za marnych pieć kraj?  
Gdzie paskarze wszelacy i inni złodzieje  
Żyje sobie rozkosznie, — czy znasz li ten kraj?...  
Znasz li ten kraj, gdzie żydów jest najwięcej,  
Gdzie miliony masz Srułów, Racheli i Łaj, —  
Gdzie za zwykły łut pieprzu płacisz moc tysięcy.  
Gdzie wcale niema mieszkań, — czy znasz li ten kraj?...

Znasz li ten kraj, stu niespodzianek syty,  
Kedy wrażej roboty wkoło czujesz swąd?...  
Gdziebr jakiś generał śmiał głosić odczyty.  
Agitując wśród armji i miał „w d....” rząd?...  
Znasz li ten kraj, gdzie rządowi do słuchu  
Śpiewa wszelki wywrotnik jeden refrain: „daj!”  
Jeśli nie znasz, to lepiej nie myśl o tem, druhu,  
Trudno bowiem przypuścić, by był taki kraj!!!...

Stanisław Żyżkowski (Eszet)

## WIADOMOSCI Z KRAJU.

### Metropolita Szeptycki nie chce być lojalnym.

(k) Jak się dowiadujemy z miarodajnego źródła, przed kilku dniami zaproponowano metropolicie Szeptyckiemu złożenie deklaracji o lojalności jego w stosunku do państwa polskiego, jako biskupa. Ksiądz metropolita złożenia takiej deklaracji odmówił.

### Bezczelność paskarzy masarskich.

(k) W poniedziałek przed południem jęszcze ubiegłego tygodnia zaszedł w Oświęcimiu fakt, który rzuca ponure światło na małomiaszkowe stosunki. Prokuratorja państwa ulegając wreszcie słusznym żądaniom opinji, poleciła aresztować w Oświęcimiu pięciu masarzy (w tem 2 radnych miejskich), pod zarzutem samowolnego, skandalicznego podwyższania cen za mięso i tłuszcze. Ceny rosły bezpodstawnie codziennie. Lichwiarze siedzieli w areszcie w Oświęcimiu 3 dni, poczem w poniedziałek rano ich wypuszczono. Banda się spiła i przy pomocy pacholków i czeladników wpadła przed południem do magistratu gdzie słownie zebrała burmistrza, przyczem połamała krzesła i urządzenia biurowe poniszczyła. Szanujący się burmistrz, człowiek ruchliwy i zasłużony, wziął urlop, bo trudno urzędować w dzikim Meksyku. Ogólnie się spodziewano że banda zostanie natychmiast aresztowana za zbrodnie gwałtu publicznego, gdyż kara według ustawy grozi im najmniej 6 miesięcy więzienia. Tymczasem niewiadomo dla jakich wpływów, banda chodzi bezkarnie po Oświęcimiu i agituje za wyborami masarskiego własnego burmistrza. Czyż może być cyniczniejsza bezkarność w państwie?

## Czy marka polska ma pokrycie.

Nie posiadamy dotychczas dokładnego oszacowania majątku państwowego. Przed przystąpieniem do tej czynności byłoby jednak konieczne sporządzenie wyczerpującego inwentarza, tj. spisu wszelkich dóbr, wchodzących do tego majątku. Wykonanie tej pracy pożądaną jest nie tylko ze względów rachunkowych, lecz również dla uzyskania trwałej i ściśle określonej podstawy w państwowych operacjach kredytowych zagranicą. Ale i poza temi względami, każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej niewątpliwie interesuje stan majątku państwowego w Polsce.

Majątek państwowy Polski składa się z działów następujących:

1) Budynki i gmachy państwowe, przeważnie zajęte są przez różne instytucje rządowe, w małej części wynajmowane urzędnikom państwowym i osobom prywatnym. Gmachy te pozostają pod zarządem Ministerstw: robót publicznych oraz rolnictwa i dóbr państwa. Spisu i oszacowania tych nieruchomości dotychczas nie ma. Ilość ich jest olbrzymia.

2) Dobra ziemskie i wody państwowe, wydzielane z przetargów publicznych; w administracji własnej, pozostaje tylko obszar 12,000 morgów (majątek narodowy Racot i Łaki Czerskie w Wielkopolsce). Ogólny obszar państwowych majątków rolnych wynosi około 400,000 ha. Wartość ziemi, razem z budynkami, których jest 2993, oszacowana jest na sumę około 360 milionów franków, złotych. Wody są również wydzielane; ogólny ich obszar podawany jest na 100 tys. hektarów. Ścisłego obliczenia nie ma.

3) Lasy państwowe zajmują obszar 2,384,677 hektarów, co stanowi trzecią część całego obszaru leśnego Rzeczypospolitej; oszacowane są na sumę około 3 i trzy czwarte miljarde franków złotych i pozostają przeważnie w administracji własnej.

4) Zakłady przemysłowe w majątkach i lasach państwowych: młyny, tartaki, terpentyniarnie i cegielnie, w ogólnej liczbie 413, częściowo wydzielane, częściowo w administracji własnej, oszacowane są w przybliżeniu na 36 milionów franków złotych.

5) Stadniny państwowe oszacowane są na sumę około dziewięciu milionów franków złotych.

6) Państwowe koleje żelazne ogólnej długości około 16 tysięcy kilometrów linii normalno-torowych i 2 tysiące kilometrów linii wąskotorowych, są prawie całkowicie w eksploatacji rządowej; oszacowane są wraz z taborami, na sumę około 4 i pół miljarde franków złotych.

7) Państwowe majątki górniczo — hutnicze są w zarządzie Głównej dyrekcji, należącej do Ministerstwa przemysłu i handlu. Przeważnie są w własnej rządowej eksploatacji, część wy-

dzielawiona osobom i spółkom prywatnym, pewna część nie jest dotychczas eksploatowana. Do państwowych majątków górniczo — hutniczych należą: saliny, kopalnie węgla, tereny węglowe i rudy, huty, tereny naftowe, fabryki olejów mineralnych i gazociągi. Dział powyższy ani dokładnie zinventaryzowany.

8) Zdrowiska państwowe (Busk, Krynica, Ciechoćinek) są w zarządzie i eksploatacji Ministerstwa zdrowia publicznego. Wartość budynków i urządzeń leczniczych nie jest oszacowana.

9) Poczty, telegrafy i telefony stanowią majątek państwowy w zarządzie Ministerstwa poczt i telegrafów; majątek nie jest oszacowany.

10) Państwowe przedsiębiorstwa przemysłu i handlu są w zarządzie Ministerstw: przemysłu i handlu, prezydium Rady Ministrów i skarbu.

Jak widzimy, majątek państwowy Rzeczypospolitej Polskiej jest olbrzymi i wobec tego istotnie wymaga dokładniejszych niż dotychczas obliczeń i wykazów, mogących dać należyte pojęcie o zyskowności majątków i przedsiębiorstw państwowych.

Gdyby majątek ów został należycie zinventaryzowany i oszacowany, pokazałoby się, że pokrywa on kilkakrotnie wartość i ilość dotąd wydrukowanych marek polskich, czyli w konsekwencji pokazałoby się, że wobec ogólnemu błędnemu przekonaniu, marka polska posiada pełne pokrycie w wartościach realnych i do tego takich, które powinny przynosić dochody produkcyjne.

## Ofiary fatalnej gospodarki niemieckiej.

Prerażający objaw przypominający piekło bolszewickie daje się zauważyć obecnie i w Gdańsku. Oto setki biednych kobiet, pozbawionych pracy lub takich, którym grozi bezrobocie, takich, którym już wypowiedziano posady — wychodzi z nastaniem zmroku na ulicę i szuka przygodnych znajomości z mężczyznami. Kobiety te, skazane na skutki fatalnej gospodarki niemieckiej, odbijającej się niestety wskutek fatalnej polityki i na Gdańsku — wstydzą się jeszcze, unikają światła, czynią swe propozycje okupienia trochę strawy swym ciałem pokrywom, ale można oczekiwać i zupełnego wyzbycia się wstydu i zatracenia poczucia godności człowieka u tych biednych ofiar obecnego czasu, skoro głód jeszcze bardziej im dokuczy i skoro nastaną mroźne, chłodne i głodne dni. Tutejsze organizacje humanitarne i towarzystwa stoją zupełnie bezradnie wobec tego przerażającego objawu. Ze i senat na to nie znajdzie rady — jest rzeczą zrozumiałą. Jedynym lekarstwem byłaby praca, któraby mogła dać możność zarobkowania. Ale tego niema i nie będzie, dopóki Gdańsk łączy się z Berlinem.

—XX—

ALEKSANDER PETERDI.

## PORACHUNEK.

(Dokończenie.)

Napięcie wśród publiczności doszło do punktu kulminacyjnego. Tam wyczerpany człowiek w śmiertelnej walce, tutaj naderemnie wysiłający się wioślarze i zuchwały pływak. Ludzie nie mogli zanurzać nad sobą. Jeden zalał w ręce, drugi wzięchał, wielu próbowało się, lecz wszyscy przyglądali się jak zakleci zuchwalcy. Tylko tam z tyłu przy stoliku, jest kobieta, która nie mówi, nie płacze, lecz złożywszy ręce, siedzi skulona na krześle, bledsza niż śnieg. Tylko gdy fale uderzą z głębin hukem wzdycha boleśnie i ukrywa twarz w rękach. Niema na tyle siły, by wstać z krzesła.

Nad ciżbą śmiertelną zalegał taras. Kobieta zadrżała. Co to? Co to ma znaczenie?

Biała się odpowiedzieć na to pytanie. Czula tylko, że na ciele jej ślizga się lodowaty dreszcz, jak wąż, zbliża się powoli, powoli do bijącego ewaltownego serca. Położyła jej się krecie w głowie. Nagle jednak przyszła do siebie. Usłyszała hałas, górujący ponad wyciem burzy.

— Niech żyje! Niech żyje! Brawo! Ma go już! Ma go już!

Ludzie krzyczeli, śmiaali się i opowiadali dalej stojącym.

— Złapał go! Płynię! Płynię nazad!... Niech żyje! Brawo!

Szekely pokonał fakt: cznie stojące mu w drodze fale i dopłynął jeszcze na czas Hamory'ego który już charczał w wojeneczce. Jeżby kilka minut a utonąłby. Szekely pochwycił go i chwycił ze sobą. Płynął nieco wolniej, ale potimno tego pewnie i po gwałtownej walce dotarł szczęśliwie do brzozy.

Zebrał się już tam wszyscy goście i przytulił Szekely'ego z nadwyzajnym entu-

zjaniem. Za szczęśliwego uważał się ten, który mógł się docisnąć bliżej, ofiarować mu jakąś część rąbania.

Szekely oddalił poważnym gestem tłum i skierował na Hamory'ego. Przyszedł on już do siebie i złożył się chwiejnym krokiem do Szekely'ego.

— Kochany Eugeniuszu... dziękuję ci... i wyciągnął rękę. Szekely nie podał swojej.

— Uratowałeś mi życie...

— Tak — odparł tamten ze strasznym wyrazem twarzy — uratowałem ci życie, lecz tylko dlatego, bym ci mógł oddać dług.

Podniósł rękę i uderzył dwakroć w twarz Hamory'ego. Potem przystąpił do żony, podał jej ramię i oddalił się.

Goście patrzyli ze zdumieniem na tę scenę, nie rozumiejąc...

Thumasz S. B.

## KRONIKA

## — Kalendarzyk.

Środa dnia 12 września Gwidona W.

Wschód słońca g. 6 m. 01

Zachód o g. 7 m. 05

## — Widowiska.

Teatr Miejski (Cegielniana 65)

„Fantazy”

Teatr Scena (Cegielniana № 18)

Program nr. 8

„Luna” (Przejazd 1)

„Współczesna Dalila”

„Casino” (Piotrkowska 87)

„Ojciec jej dziecka”

Kino Spółdzielni Prac. Państwowych.

„Człowiek w żelaznej masce”

„Odeon” (Przejazd 2)

„Nora”

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Z za kulis gęldy”

Kalendarzyk historyczny.

1627 Władysław IV zaślubia w Warszawie Cecylię Renatę.

1683 Zwycięstwo Jana III Sobieskiego pod Wiednem.

1733 Powtórna elekcja Stanisława Leszczyńskiego na króla.

## Wiadomości bieżące

## — Osobiste.

Redaktor Zb. Koliński powrócił z letnich wyewczasów.

## — Apropozycja w Łodzi.

W związku z przydziałem dla Łodzi maki i węgla wyjechali w dniu wczorajszym do Warszawy przedstawiciele wydziału handlowego magistratu. (bip)

## — Zniżenie cen masła śmietankowego

W dniu wczorajszym Warszawskie Ziemiańskie Towarzystwo zawiadomiło referat do walki z lichwą, iż obniża ceny masła śmietankowego ze 160,000 na 152,000 mk. za kilogram. (pap)

## — Ceny rynkowe.

Masło kwarta 120,000 mk., śmietana litr 30—35,000 mk., mendel jaj 35 do 38 tysięcy mk., twaróg litr 24,000 mk., ser funt 10,000 mk., kartofle ćwiartka 45,000 mk., pomidory klg. 60,000 mk., kalafior kopa 250,000—350,000 mk., kapusty kopa 210—300 tysięcy mk., ogórków mendel 20 do 40,000 mk. (pap)

## — Podręczniki dla wychowanców Domów Wychowawczych.

Na ostatnim posiedzeniu Wydziału Opieki Społecznej Magistratu postanowiono zakupić podręczniki, pomoce naukowe, niezbędne dla wychowanców Domów Wychowawczych.

## — Spór na tle opłat szpitalnych.

Między łódzką kasą chorych a wojskowym szpitalem okręgowym wynikł spór, gdyż każda kasa chorych domagała się od zarządu szpitala wojskowego, jako od instytucji administrowanej przez Państwo, tych ulg w opłatach kuracyjnych, jakie przysługują kasom chorych w myśl ustawy z dnia 19 maja 1920 r.

Szpital, nie negując tego przywileju, wskazał jednocześnie na rozkazy M. S. Wojsk które definitywnie ustalają opłaty szpitalne i które jedynie mogą poczynić odpowiednie w nich zmiany.

Spór został przekazany M. S. Wojsk, który sprawę rozstrzygnie. (bip)

## — Kryzys w przemyśle włókienniczym a Kasa Chorych.

Jak się dowiadujemy, kryzys w przemyśle włókienniczym i związana z nim redukcja pracy odbija się nadzwyczaj ujemnie na wpływie składek do Kasy Chorych, która na skutek kryzysu w przemyśle przeżywa również sama chroniczny kryzys finansowy. (pap)

## — O niedozwolone roboty budowlane.

Wobec niejednokrotnego stwierdzenia iż na terenie Województwa Łódzkiego prowadzi się roboty budowlane bez zatwierdzonej przez powołane organa planów policyjnych—budowlanych, co przyczynia się do wadli-

## Nowe apetyty restauratorów.

## Referat walki z lichwą przeciw podwyższeniu cen.

W dniu wczorajszym do referatu walki z lichwą przy Komisarjacie Rządu zgłosił się przedstawiciel restauratorów, który przedstawił jednolity cennik dla wszystkich restauracji, jednakże w cenniku tym były podwyższone pozycje kolacji wieczorowych i ceny zakąsek.

Wobec tego, referent urzędu p. Jagniałkowski oświadczył, iż zgodzi się na zatwierdzenie tego cennika, pod warunkiem obniżenia cen obiadów i kolacji urzędowych do 30,000 mk.

W odpowiedzi na to przedstawiciel restauratorów oświadczył, iż jest to niemożliwe, gdyż i tak „restauratorzy łódzcy obniżają ceny w granicach możliwości i że Łódź powinna być dumna, że swoich restauratorów, którzy nie wyzyskują mieszkańców!”

Motywy te jednak nie potrafiły przekonać p. Jagniałkowskiego, który stwierdził, iż cennika nie zatwierdza, a w razie ujawnienia wykroczeń przeciwko poprzedniemu cennikowi, będzie winnych pociągał do odpowiedzialności z art. 19 ustawy o walce z lichwą. (pap)

## Zatarg w Kasie Chorych zlikwidowany.

W dniu 31 sierpnia r. Kasa Chorych m. Łodzi zawarła ze Związkiem zawodowym pracowników farmaceutycznych umowę.

Umowa ta reguluje przyjmowanie na posady w Kasie Chorych fachowych sił farmaceutycznych z prawem obejmowania stanowisk kierowniczych w aptekach i w wydziale, sprawy zwolnień pracowników, a także sprawę regulacji płac i sposób rozstrzygnięcia kwestii spornych, wynikających na tle umowy.

Przed kilku dniami wystąpił Związek pracowników farmaceutycznych do zarządu Kasy z żądaniem 6 milionów marek dla pro-

wizora i 4,800,000 mk. dla pom. miesięcznie.

W związku z powyższym odbyła się w Kasie konferencja, której przewodniczył komisarz Giebartowski.

Na konferencji tej uchwalono korektę umowy, biorąc za podstawę warunki, używane z prywatnymi aptekami i żądania pracowników zostały uwzględnione.

Wobec tego, podpisana w swoim czasie umowa ze wspomnianą korektą pkt. 5, która brzmi obecnie w ten sposób, że za podstawę płac w dniu 1 września bierze się sumę 6 milionów dla prowizora i 4,800,000 dla pomocnika. (pap)

## Sprawa teatru „Premjer”.

Wobec krążących na terytorium opinii i pogłosek w sprawie występów gościnnych p. Zelwerowicza, zwrócił się przedstawiciel Polskiej Agencji Prasowej do prezesa zarządu Z.A. S.P. p. Józefa Śliwickiego, celem poinformowania się o przyczynach odwołania gościnnych występów teatru „Premjer”.

P. Śliwicki udzielił mu następujących informacji:

W swoim czasie zwrócili się do zarządu ZASP p. dyrektor Pawłowski i Wroczyński, komunikując o zamiarze zawarcia kontraktu na prowadzenie teatru w Łodzi.

W odpowiedzi zarząd nie wyraził żadnego sprzeciwu, zwłaszcza, że oni pierwsi zgłosili się do związku.

Przy udzielaniu konwencji zarząd nie przewidywał wyłączeń dla teatru Łódzi, gdyż ołbrzymie to miasto winno posiadać jak najwięcej placówek artystyczno — kulturalnych.

Następnie jednak powstała sprawa t. zw. Teatru Popularnego, który miał służyć dla potrzeb szerszych warstw robotniczych, i który uzyskał konwencję ze względu na to, że prowadzić go mieli koledzy związku i że stanowili oni pewne zrzeszenie.

Termin inauguracyjny teatru naznaczono

na dzień 11 bm. Już przed 5-oma tygodniami i jakkolwiek krążyły pogłoski, że z pewnych względów termin ten nie będzie mógł być dotrzymany, należało jednak presumować, że również magistrat, jak i dyrekcja teatru dołoży wszelkich starań, aby pierwsze przedstawienie rozpocząć w oznaczonym terminie i dlatego pogłoski te nie mogły mieć żadnego znaczenia.

Teatr „Premjer” jako taki, oficjalnie nie istnieje, jednakże zarząd związku udziela konwencji, czy to rocznych, czy to miesięcznych, czy też tylko jednorazowych.

O taką konwencję właśnie zwrócił się w swoim czasie p. Ortym do związku, ale z najrozmaitszych względów nie została mu wówczas udzielona.

Przed kilkoma dniami ponowił p. Ortym swą prośbę o konwencję na przeciąg jednego miesiąca, opierając się na tem, że z najrozmaitszych względów mowy być nie może o tem, aby w dniu 11 odbyło się przedstawienie inauguracyjne teatru w Łodzi.

Zarząd związku ze względów zasadniczych, stojąc nadal na stanowisku poprzednio ustalonem, prosił p. Ortyma odmówił skutkiem czego przedstawienie to musiało być odłożone. (pap)

wej zabudowy miast, osad i wsi i pomijania istniejących przepisów budowlanych. — Województwo zwróciło się do starostów i komisarzy rządu na m. Łódź ze specjalnym okólnikiem.

W okólniku tym zwraca się uwagę na powyższe niedopuszczalne prowadzenie budowy i poleca się wydać odnośne zarządzenia, mające na celu niedopuszczanie do robot budowlanych przed uzyskaniem zatwierdzonych planów.

Niezależnie od pociągnięcia do odpowiedzialności sądowo—karnej przedsiębiorców, pociągani będą również do odpowiedzialności prowadzący roboty majstrowie murarscy i ciesielscy. (pap)

— Zjazd nauczycieli Szkół powszechnych w Warszawie.

Wczoraj w dniu 11 b. m. zakończył swoje obrady w Warszawie zjazd delegatów naucz-

cieli szkół powszechnych z całej Polski. Przybyło na zjazd 480 delegatów. Obrady odbywały się w gmachu Towarzystwa Hygienicznego przy ul. Karowej. Przewodniczył senator S. Nowak prezes związku nauczycieli, nauczyciel z Krakowa. Zjazd trwał cztery dni, 8, 9, 10 i 11 bm.

Dla powitania zjazdu wiele instytucji państwowych i społecznych przysłało swoich przedstawicieli a mianowicie: Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rada szkolna stol. m. Warszawy, Kuratorowie Okręgów szkoln.: warszawskiego, łódzkiego, poznańskiego, lwowskiego, inspektorowie szkolni, przedstawiciele związków zawodowych, delegacja bułgarska, profesor uniwersytetu zagrzebskiego Ilwicz, a także p. Piłsudski.

Na zjeździe rozpatrywano wiele spraw dotyczących organizacji szkół powszechnych, pro-

## W pierwszą rocznicę śmierci

# Ś. ↑ p. STEFANA DYMKOWSKIEGO

odbędzie się msza żałobna w kościele Najświętszej Marii Panny na Starem Mieście dnia 13.IX 1923 roku o godzinie 9 rano, na które zaprasza krewnych i znajomych

RODZINA.

gramu nauki w tych szkołach, rozmaitych spraw gospodarczych, służbowych nauczycielskich, sprawy oświaty pozaszkolnej i wiele wiele zażądań dotyczących szkoły i szkolnictwa w różnych okolicach kraju

W dniu czwartym zjazdu po zakończeniu obrad na sali, zwiedzano szkoły powszechne.

— **Podwyższenie grup zarobkowych w kasie chorych.**

Na mocy reskryptu okręgowego urzędu ubezpieczeń w Warszawie zatwierdzona została z dniem 1 września zmiana statutu łódzkiej kasy chorych w ten sposób, że pierwsze 33 grupy zarobkowe dopełnione zostały dziesięcioma nowymi grupami zarobkowymi, z najwyższą płacą ustawową dzienną do 160,000 mk.

Koszty środka pomocniczego przeciwko zniekształceniu i kalectwu, służącego do utrzymania zdolności zarobkowania ponosi kasa w wysokości 400.000 mk. (bip)

— **W sprawie przetargów na konie.**

Starostwo łódzkie otrzymało polecenie urzędu wojewódzkiego, aby o każdorazowej licytacji koni wybrakowanych z wojska informować władzę cywilną. (bip)

— **Karygodne porządki.**

W szpitalu Poczajskiego znajdują się trzej robotnicy, ranni podczas pamiętnych dni łepcowych na Górnym Rynku.

Administracja szpitala nie troszczy się zupełnie o nich, a postępowanie administracji szpitala jest wprost karygodne.

Nietylko że zdarza się, iż robotnicy, ci opatrywani są brudną i niehygieniczną watą, ale często lekarstwa muszą sobie sami z miasta przynosić. (pap)

— **Wyjazd robotników do Francji.**

Jak się dowiadujemy, za pośrednictwem misji francuskiej, która działa w porozumieniu z urzędem emigracyjnym i wydziałem pośrednictwa pracy przy ministerstwie pracy sprowadzani są z Polski do Francji robotnicy niewykwalifikowani do kopalni, górnicy wykwalifikowani oraz robotnicy rolni.

Państwowy urząd pośrednictwa pracy rejestruje robotników według zawodów i stosownie do zapotrzebowania wysyła ich w terminie oznaczonym do punktów zbiorczych w Poznaniu i Mysłowicach, gdzie znajdują się urzędnicy misji francuskiej, tam robotnicy poddawani są oględzinom lekarskim, badaniu zdolności zawodowej, poczem, o ile uznani są za zdalnych do pracy, podpisują kontrakty i wysyłani są do Francji w transportach zbiorowych.

Górnicy przyjmowani są od lat 35, robotnicy rolni — do lat 45, jeżeli są dostatecznie silni i zdrowi.

Praca robotników w kopalniach francuskich trwa 8 godzin dziennie, czyli 48 godzin tygodniowo, przyczem liczba dni fwołnych od pracy jest mniejsza niż w Polsce.

Zarobek dzienny wynosi obecnie od 17-25 franków dla górników, przyczem od zarobków tych odtrąca się 4 proc. na kasę emerytalną i 2 proc. na kasę chorych. Mieszkanie otrzymują robotnicy bezpłatnie, lub za względnie niską opłatą miesięczną. Dzienny koszt utrzymania wynosi od 6 do 8 franków dziennie.

Wszelkie opieki poza pracą udziela robotnikowi kopalnia. (bip)

## Teatr i sztuka

— **Teatr i sztuka.**

Dzisiaj po raz drugi arcydzieło Słowackiego „Fantazy” z udziałem Solskiej i Śliwickiego.

## W sprawie świadectw zdrowia dla członków rodzin poborowych płci żeńskiej.

W sprawie zaświadczeń, wydanych przez lekarzy poborowych o chorobie dla członka ich rodziny płci żeńskiej, wydane zostało następujące zarządzenie przez władze wojskowe:

Zakwestjonowane przez komisję przeglądu w ogólnie P.K.U. świadectwa lekarskiego, wystawionego przez lekarza powiatowego dla członka rodziny płci żeńskiej popisowego, ubiegającego się o ulgę z art. 6 T. U. o powsz. ob. służby wojskowej, odnosić się może z reguły do nie stosunkowości, jaka zachodzi pomiędzy określeniem stanu zdrowia danej osoby, a wyrażoną procentowo niezdolnością do pracy zawodowej w odnośnym świadectwie lekarskim.

Samo rozpoznanie lekarza powiatowego może być zakwestjonowane tylko w tym wypadku, gdyby to rozpoznanie lekarskie samo przez się ze stanowisk wiedzy lekarskiej wydawało się niejasnym lub nieuzasadnionym.

Tak w pierwszym, jak w drugim wypadku P. K. U. przesyła zakwestjonowane świadectwa lekarskie z odnośną opinią lekarza wojskowego do właściwości podniesionych przez lekarza wojskowego.

Gdyby postępowanie powyższe nie doprowadziło do należytego wyjaśnienia wzgl. uzgodnienia stanowiska obu lekarzy, P. K. U. zakwestjonowane świadectwa wraz z całą korespondencją tej sprawy dotyczącą, przekłada właściwym D. O. K. (szefostwo sanitarne).

Szef sanitarny D. O. K. w porozumieniu z wydziałem zdrowia urzędu wojewódzkiego (wojewódzki urząd zdrowia), zakwestjonowane procentowo zdolności do pracy zatwierdza lub koryguje wzgl. w wypadkach, gdy rozpoznanie samo przez się ze stanowiska wiedzy lekarskiej wyda mu się niejasnym lub nieuzasadnionym zarządza ponowne zbadanie dotyczącej osoby.

Ponowne to zbadanie może nastąpić: albo a) przez delegowanego ze strony wydziału zdrowia urzędu wojewódzkiego innego lekarza rządowego, albo b) komisyjnie w publicznym szpitalu cywilnym przy współudziale lekarza rządowego, delegowanego przez wojewódzki wydział zdrowia.

Orzeczenie tej komisji jest ostateczne dla uwzględnienia wzgl. odrzucenia przez P. K. U. prośby popisowego o ulgę z art. 61 T. U. (bip)

## Nowa Rada Miejska Rudy Pabjanickiej.

W dniu 9 września r. b. odbyły się wybory do Rady Miejskiej miasta Ruda-Pab pod Łodzią. Według głosów oddanych na poszczególne listy, mandat radziecki otrzymały następujące osoby:

Z listy Nr. 1. Chrześcijańskiego Związku Jedności Narodowej i 1. Bednarzewski Kazimierz inżynier, 2. Szymankiewicz Roman krawiec, 3 ks. Potapski Franciszek proboszcz, 4. Czerwacki Franciszek urzędnik, 5. Kaliński Mieczysław kupiec, 6. Kudłowski Antoni kontroler E. K. K. D. z listy Nr. 2. Polskiej Partii Socjalistycznej 1. Fuks Władysław malarz, 2. Dółka Franciszek urzędnik 3. Hendel Adam majster, 4. Kubicki Tomasz tkacz, 5. Nowak Józef kupiec, 6. Mielewski Jan urzędnik; z listy Nr. 3. Obywateli Rudy-Pab. mówiących po niemiecku 1. Obermann Adolf-fabrykant 2. Rost Henryk

tkacz, 3. Lange August nauczyciel, 4. Krenz Juliusz kupiec 5. Schröter Leon fabrykant, 6. Müller Józef tkacz, 7. Probst Paweł bankowiec, 8. Obermann Karol biuralista; z listy Nr. 5. Narodowego Robotniczego Komitetu Wyborczego; 1. Zieliński Antoni biuralista 2. Świdorski Stefan urzędnik 3. Majewska Maria nauczycielka, 4. Łopot Edward pracownik E. E. K. D.

Zastępcy: z listy Nr. 1. May Stanisław urzędnik, Kalinowski Ludwik ogrodnik, i Stypulkowski Stefan chemik; z listy Nr. 2. Milczarek Józef felczer, Miniak Stefan ślusarz i Rembek Adam drogomistrz; z listy Nr. 3. Arlt Oskar tkacz, Lüder Alfred majster, Schäfer Henryk piekarz i Hesse Adolf właściciel nieruchomości i z listy Nr. 5. Welterle Franciszek robotnik, Łoś Antoni pracownik Kooperatywy.

W piątek premiera groteski Mołnara p. t. „Jego mecenas”.

— **Osobiste.**

Dzisiaj w środę, d. 12 września o godz. 12-tej w poł. odbędzie się w Katedrze św. Stanisława Kostki ślub panny Klary Drazówny z panem Tadeuszem Hejwowskim. 1779

— **Z A. K. E.**

Dzisiaj dn. 12 września r. b. o godzinie 7 i 31 p. p. odbędzie się Zebranie ogólne Sekcji Dochodów Niestalych St. D. P. T. M. przy A. K. E. Na powyższe zebranie zaprasza wszystkie maturzystki i maturzystów — Zarząd. 1714

## Ze sportu.

Jak się dowiadujemy, dnia 29 b. m. odbędzie się w Krakowie zawody strzeleckie o mistrzostwo armii.

Zawody te odbędą się na strzelnicy w Wołi Justowskiej.

Udział w zawodach będą brali szereg. WP.

Wzwiązku z powyższem, D. O. K. Nr. IV, wysyła na powyższe zawody 15 szeregowych, jako reprezentantów. (pap)

## Bibliografia.

Nr. 36 tygodnika „Szopka” wśród bogatej treści zawiera następujące ilustracje:

Rys. H. Nowodworskiego — W nowej roli na roli, St. Biedrzyckiego — Strajk budowlany, St. Biedrzyckiego — Król jajaczny, J. Cyryna-Bogla — Echa upałów i J. Cyryna-Dogla — Zaburzenia w Niemczech.

Nr. 36 tygodnika „Myśl Narodowa” zawiera treść następującą:

Prorok w swoim Kraju—Jan Lipecki. Nadzieje, plany i metody, — Jan Zamorski. Towarzysz Graf Tarnowski — A. Nowaczyński. Kościuszko, Mickiewicz, Mościcki. Najuniżeńszy dla arcyksiężnej daje Polkom „urlapy” — (a. n.) Stek fałszów. Paschalski broni Mychne — (n.) Rajczarze. Dabal za Piłsudskim. List do Redakcji—Ed. Ligocki.

# PRZEMYSŁ HANDEL I FINANSE.

## GOŚCIE NA TARGACH WSCHODNICH.

(-) Na Targi przybył wczoraj prezes kontraktów kijowskich p. W. Wiedeński. Przyjazd swój zgłosili między innymi burmistrz Serajewa p. Ibrahim Hadzumerowicz i p. Dr. K. Bejsarowicz (Gładska Klawinska) również z Serajewa. W najbliższych dniach przybędą na Targi: wycieczka szkoły rolniczej z Bilgoraja, wycieczka seminarjum z Sambora i wycieczka stow. rzemieślników z Brodów.

Dziś zwiedził Targi reprezentant Anglii p. Egerton Sykes, który nie zdążył przybyć na otwarcie Targów, gdzie miał reprezentować rząd Wielkiej Brytanii.

Zastępstwo Targów Wschodnich w Rumunii zwróciło się telegraficznie do Lwowa z prośbą o posłanie 150 kart uczestnictwa, dla kupców rumuńskich, którzy pragną przybyć na Targi. Wskazuje to na wielkie zainteresowanie sfer handlowych rum. Targami, ponieważ kilkaset kart uczestnictwa rozszło się do Rumunii jeszcze przed otwarciem Targów.

Większa grupa kupców z Koszyc zgłosiła swój przyjazd na Targi.

## O ZNIŻKĘ CEN PAPIERU

(-) Ministerstwo Przemysłu i Handlu ma zwołać pod koniec przyszłego tygodnia konferencję przedstawicieli przemysłu papierniczego, celem doprowadzenia do zniżki cen za papier, potrzebny na wydawnictwa książkowe i zeszyty szkolne. Konferencję przewodniczyć będzie minister przemysłu i handlu p. Szydłowski.

## BANK ZWIĄZKU SPOŁEK ZAROBKOWYCH

(-) Tow. Akc. w Poznaniu podwyższa kapitał akcyjny do miljarда marek. Prawo dokupu do starych akcji upływa z dniem 15 bm.

## SPRAWA WYWOZU ZBOŻA I MIĘSA Z POLSKI.

W nadzwyczajnym komisariacie zwalczania drożyzny odbyła się konferencja informacyjna z udziałem przedstawicieli: min. rolnictwa oraz głównego urzędu statystycznego p. Sturm de Strzema w sprawie wywozu zboża zagranicę. Nadzwyczajny komisarz do zwalczania drożyzny dr. Bajda, oświadczył, iż godzi się na wywóz wędlin, drobiu, jaj, i jęczmienia natomiast nie może się godzić na wywóz zboża. Naczelnik Sturm de Strzem oświadczył, iż według obliczeń G. U. S., po

zapewnieniu dostatecznych ilości zboża dla spożycia 29-miljonowej ludności państwa, pozostaje jeszcze 120.000 wagonów zboża, które możnaby wywieźć zagranicę.

Sprawa wywozu zboża ma być jeszcze raz rozpatrywana po ustaleniu ostatecznych rezultatów obecnych omówień.

Na omawianej konferencji roztrząsano również sprawę wywozu trzody chlewnej. P. komisarz dr. Bajda oświadczył, iż nie może się zgodzić na wywóz mięsa w stanie przerobionym, z warunkiem pozostawienia tłuszczu w kraju.

## Giełda warszawska.

### WALUTA.

|                       |        |             |         |
|-----------------------|--------|-------------|---------|
| Dol. St. Zjedn.       | 259000 | Marka niem. | 0.004   |
| <b>Czeki i wpłaty</b> |        |             |         |
| Belgia                | 12100  | Londyn      | 1180000 |
| Berlin                | 0.004  | Nowy Jork   | 269000  |
| Gdańsk                | 0.004  | Paryż       | 14700   |
| Praga                 | 7440   | Wiedeń      | 345     |
| Szwajcaria            | 46590  | Włochy      | 10800   |

### AKCJE:

(w tysiącach mkp.)

|                             |       |                              |       |
|-----------------------------|-------|------------------------------|-------|
| Bank Dyskontowy             | 1045  | Cegielski                    | 141   |
| Bank Handlowy w Warszawie   |       | Cmiełów                      | 235   |
| Bank dla Handlu i Przemysłu | 290   | Ilbom                        | 195   |
| Bank Kredytowy w Warszawie  | 180   | Modrzejów                    | 1710  |
| Bank Małopolski w Krakowie  | 110   | Ostrowieckie                 | 2060  |
| Bank Polski Przem. i Handlu | 75    | Ostrowieckie 5 em.           | 1915  |
| Bank Zw. Sp. Zarob.         | 600   | Ottwein                      |       |
| Bank Zw. Ziem.              | 95    | Rohn i Zieliński             | 290   |
| Bank Hand. Wilen.           |       | Rudziński                    | 755   |
| Pryw.                       | 257 5 | Starachowice                 | 1170  |
| Bank Handl. w Pozn.         |       | Ursus                        | 240   |
| Kijewski                    |       | Cukier                       | 11600 |
| Polski                      | 95    | Drzewo                       |       |
| Witold                      |       | Węgiel                       | 1250  |
| Czerski                     | 400   | Pocisk                       |       |
| Częstocice                  | 6010  | Parowozowy                   | 122.5 |
| Gosławice                   | 430   | Zieleniewski                 | 2000  |
| Syndykat Rolniczy           |       | Zyrardów                     | 50000 |
| Kabel                       |       | B-cia Jabłkowskiej           | 45    |
| Kłucze                      | 170   | L. J. Borkowski              | 200   |
| Michałów                    | 630   | War. Tow. Zeglug.            | 29    |
| Cukrownia Ostrow.           |       | Polbal                       |       |
| 5 emisji                    | 1915  | Spies                        | 360   |
| Farley                      |       | Zch Tow. dla Handl. i Przem. | 50    |
| Łazy                        | 85    | Haberbusch                   |       |
| Elektryczność               | 1500  | Pol. Tow. Elektr.            |       |
| Sole potasowe               |       | Spirytus                     | 650   |
|                             |       | Nafta                        | 110   |
|                             |       | B-cia Nebel                  | 250   |
|                             |       | Rylsey                       |       |
|                             |       | Siła i Światło               | 170   |

## TOWARY POLSKIE DO AFRYKI.

(-) Staraniem poselstwa polskiego w Hadze w kierunku nawiązania stosunków handlowych z południową Afryką przez Rotterdam zdają się przybierać pomyślny obrót. Holenderska Izba handlowa w Johannesburgu nadsyła prośbę o oferty na następujące artykuły z Polski: cynk i blacha cynkowa, proszek cynkowy, meble gięte, bibułka do papierosów, wyroby żelazne i wyroby drzewne, żywe srebro ze Śląska. Co do szczegółowych warunków przy dostawie poszczególnych artykułów, należy zwrócić się do Biura ekon. M. S. Z., lub do Wydziału handlu zagranicznego ministerstwa przemysłu i handlu.

Widoki zdobycia rynku południowo-afrykańskiego o wysokiej walucie i uwolnienia się od wyłącznej zależności od rynków naszych sąsiadów, nadają tej sprawie pierwszorzędne znaczenie.

## Ze świata.

### ZGON ZAPRZANCA

§) W Berlinie 3 b. m. zmarł w wieku lat 71 hr. Paweł von Hoensbroech. Pochodził z religijnej rodziny w dolnej Nadrenji. Kształcił się w zakładzie OO. Jezuitów w Feldkirch, potem studiował prawo w Bonn i Göttingen. Już zdał egzamin na urzędnika, gdy rodzina wymogła na nim, aby wstąpił do zakonu Jezuitów. Miał wtedy lat 26. W listopadzie 1878 r. zamieszkał w nowicjacie zakonnym w Exaeten pod Boermond w Holandji. Po czternastoletnim pobycie w zakonie, wystąpił nie tylko z zakonu, lecz i z Kościoła, a następnie wydał książkę p. t. „Czternaście lat Jezuita”, w której napadał na zakon i religię. Wr. 1893 osiadł w Berlinie gdzie się następnie ożenił. Rząd cesarski nie dał mu żadnego urzędowego stanowiska, a to ze względu na centrum katolickie w parlamencie. Czas wolny zużywał eks-jezuista na wydawanie czasopisma, w którym w dalszym ciągu napadał na zakon. W ostatnich latach żył w opuszczeniu i zapomnieniu.

Być członkiem T-wa „Rozwój” to święty obowiązek każdego Polaka i Polki. Biuro T-wa mieści się przy ul. Podlesnej Nr. 4. Czynne od 9-ej rano do 8-ej wiecz.

## Wina, wódki, likiery

i codziennie świeżo paloną

**kawę**

— poleca —

**TEODOR WAGNER**

Piotrkowska 101. — Telefon 591.

## Przedsiębiorstwo robót szklarskich

oraz sprzedaż szyb. Przyjmuje wszelkie zamówienia wchodzące w zakres szklarstwa Jan Candryk Łódź, ul. Piotrkowska Nr. 249 (1494-8 d)

## Sprzedaż szyb okiennych

oraz wykonywanie wszelkie roboty w zakresie szklarstwa wchodzące

**J. Oleńczak i Smolnicki, Główna Nr. 14**

## Ważne dla właścicieli domów i nieruchomości

poszukuję dzierżawę ogrodu, większego podwórka lub placu ogrodzonego, wymagane są domem i na miejscu szopa lub komora w dobrym stanie. Oferty z warunkami do „Rozwoju” pod „N 8”.

## Meble klubowe

DYWANY, (1649s)

SYPIALNI. STOŁOWE

SALONY.

GABINETY.

MEBLE BIUROWE

KUCHENNE URZĄDZ.

ŁÓŻKA METALOWE.

Po cenach najniższych.

— poleca —

MAGAZYN MEBLI

**Wł. Romiszewskiego**

PIOTRKOWSKA 116 i p. II.

Telefon 21-61.

## Dr. Z. Janiszewski

Choroby kobiece i akuszerja

przyjmuje 10-12, 4-6 pp.

Piotrkowska 132.

1698s5

## „Człowiek

(samotny) potrzebny jest na wieś do koni. Zgłaszać się u T. Wagnera Piotrkowska 101 od 10 do 12-ej. (1636k5)

## Rutynowany

nauczyciel udziela lekcji w zakresie sześciu klas. Przyspasia do egzaminów dla eksternów. Ceny przystępne 6-go Sierpnia 14. pralnia. (1708s1)

## Potrzebni chłopcy z kaucją

do roznoszenia gazet, Zgłaszać się do Rozwoju. (1710k)

## Lecznica Lekarzy specjalistów

Piotrkowska 17, (drugi podwórze)

orzyjmuje chorych we wszystkich specjalnościach Röntgen: diagnostyka, leczenie (powierzchniowe i głębokie) Szczepienie ospy. Cena od porady 40.000 mk. — od 9-ej do 5-ej po południu. (6262s4)

## Na wypłatę!

Finanki, koldry, towary białe męskie i damskie

**P. Chari** 1333b

Piotrkowska 37, (podwórko)

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

## Pokoju umeblowanego

lub bez, poszukuje bezdzienne małżeństwo chrześcijańskie. Oferty do adm. Rozwoju pod „N 8”

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

1712s5

## Drobne ogłoszenia

## Kupno i sprzedaż:

**A! A! S** tołowy, sypialki, szafy, garderoby, biurka, biblioteka, stoły, krzesła, zegary, stoły, słupki, łóżka sprzedaje Z. Kaliński, Nawrot 37. 5720-6

**A! K**redensy, garderoby, szafy, łóżka z materacami, lustro, otomane, stoły, krzesła, bielizniarkę sprzedam tanio Sienkiewicza 59-21, pierwsze piętro, Kaliński. 5721-6

**A! K**redensy, szafy, łóżka, stoły, krzesła, otomany, treny, zegar sprzedam. Sienkiewicza 59, oficyna, drugie wejście, drugie piętro, mieszkanie 26. Plechota 5656-2

**B**ryczka, wolant, powóz, kareika, rolwaga, wozy i towary we bryki sprzedam. Kilińskiego 8 5569-1

**M**aciory piosęta do sprzedania. Polwark Dzierżyna, skrzynka 14, poczta Zgierz. 5648-2

**D**o sprzedania plac przy ul. Odyńca, wiadomość: Rzgowska 15, m. 50. 5649-2

**K**upię używany salon w dobrym stanie. Oferty z wyszczególnieniem rzeczy i z podaniem ceny do adm. „Rozwoju” pod „Salon”. 5650-1

**S**przedam łóżka z materacami, otomane, leżankę, krzesła, zegar, kredens kuchenny. Piotrkowska 134-9, II p. 5651-2

**D**o sprzedania 1 gablotka o szkłach i 2 lampy wiszące u sufitu. Łódź, Łutomierska 21, skład apteczny. 5662-4

**R**owery i gumy daje na raty. R. Piotrkowska 178, Krzemieński. 5683-1

**P**owóz w dobrym stanie kupię. Gatecki Rabeń, poczta Aleksandrów, Łeczycki. 5722-1

**S**klep spożywczy z urządzeniem do sprzedania. Gubernatorska 26. 5692-2

**M**agiel do sprzedania. Wiadomość u właściciela domu Napiórkowskiego 69. -1

**S**przedam szafę, łóżka, bielizniarkę, łóżko żelazne, biurko dziecięce. Piotrkowska 132-9. 5698-2

**KINO** pierwszorzędne, dobrze prosperujące, w śródmieściu w Kaliszu do sprzedania. Wiadomość: Łódź, Aleksandrowska 115, u gospodarza. 5706-3

**S**przedam warsztat slusarski z maszynami i mieszkaniami za 50 milionów. Ul. Cegielnia na 69, przy Kilińskiego. 5702-3

**DYNAMO** maszyny jed. 40 ampr. 220 volt, druga 70 ampr. 110 volt w Kaliszu. Wiadomość: Aleksandrowska 115, u gospodarza. 5705-3

**O**kazyjnie do sprzedania wyprawione z włosom skóry dzika i rogi jelenie. Ul. Milsza 42, m. 2. 5701-1

**S**przedam stoninę po taniej cenie. Rzgowska 15s kłep rogowy. 5709-1

## Różne:

**A. A. N** a raty! Sweiry chustki barchany, b... war trykotina, firanki, suk... wsiypa najtaniej i najwy... Leon Rubaszkin Kilińskiego 40. 5561-5

**AKUSZERKA** Zofia Loba. Ul. Wysoka 27, m. 10, I piętro. 5643-1

**P**otrzebna służąca do dwójga dzieci. Wiadomość u gospodarza. Zgierska 59. 5644-1

**P**otrzebny jest podmaistrzy stularski. Ul. Kilińskiego 226. 5646-1

**B**iurowa poszukuje szycia w domach prywatnych. Ul. 6-go sierpnia 70-a. 5592-1

**K**awaler, lat 44, poszukuje towarzyszy życia. Cel matrymonialny. M. Renczelewski, Kilińskiego 187, zegarmistrz. 5542-14

**P**rzedsiebiorstwo robót szklarskich oraz sprzedaż szyb. Przyjmuje wszelkie zamówienia wchodzące w zakres szklarstwa. Jan Candryk, Łódź, ul. Piotrkowska 249. 5530-11

**K**to wypożyczy 3000 złotych polskich. Mogę zabezpieczyć na hipotece. Oferty upraszam składać do administracji „Rozwoju” pod „Chrześcijańskim 100”. 5531-1

**M**ajątki ziemskie, gospodarstwa, domy, wille, młyny wodne, wiatraki poleca Biuro „Pośrednik” Zgierz, Parczewska 3. 5594-1-1

**P**rzecia kawaler poszukuje posady od 1-go października lub od Nowego Roku. Oferty składać w Rozwoju pod Kawał. 5640-2

**STUDENT** udziela matematyki, łaciny, fizyki, języków. Kilińskiego 86-3 (druga brama). 5630-2

**I**nzynier kawaler poszukuje jednego pokoju z meblami lub bez. Oferty Rozwój „Z. D.” 5615-1

**N**auczycielka — wychowawczyni z francuskim, muzyka i szyciem potrzebna do 8-mioletniej dziewczynki na wieś. Zgierz, skrz. 14. 5647-2

**P**otrzebne uczennice do kapieluszy. Nawrot 42, oficyna, M. Majewska. 5660-1

**N**auczycielka udziela niedrogo wykładowe lekcje na fortepianie. Adres: Piotrkowska 225 mieszkania 18. 5652-2

**N**auczyciel wyższej szkoły realnej przyjmie jeden komplet nauki historii. Cegielnia 88, III p, m. 8. 5631-1

**P**oszukuje pokoju umeblowanego lub bez. Oferty pod „R. M. 1.600.000” 5658-4

**O**d 15 paźdz. poszukuje korektora wyższych klas dla eksternisty III kl. szkoły Tomaszewskiego. Pismenne oferty z warunkami T. Mo Mieczarskie, Al. Kościuszki 29, dla S. 5654-2

**P**otrzebny uczciwy chłopiec lub dziewczyna na posyłki. Hurtownia Drogistów. Piotrkowska 69. 5659-1

**P**otrzebna panna, obeznana do składu wędlin. Milsza 24. 5661-1

**B**ezzdzielne małżeństwo poszukuje pokoju z kuchnią. Oferty do apteki p. Głuchowskiego. Ul. Prez. Narutowicza (Dzielnia) 4 pod lit. „S. N.” 5663-4

**P**otrzebna osoba w średnim wieku do dzieci w szyciu na przybłędnie. Kilińskiego 50, m. 25. 5664-1

**M**łody i energiczny człowiek z zawodu palacz kotłowy. Poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty do „Rozwoju” pod „Zajęcie”. 5665-2

**P**oszukuję pokoju lub wspólnego pomieszczenia przy rodzinie intel. spok. mężczyzna. Kilińskiego 104, m. 8. 5666-1

**O**soba, chcąc mieć oporę i towarzysztwo poważnego intel. mężczyzny, złoży ofertę pod „Dobrobyt” w adm. „Rozwoju”. 5667-1

**S**pecjalista poszukuje zarządu techniczno-przemysłowemu interesem lub przyjmie wspólnika, mającego lokal frontowy. Oferty do „Rozwoju” dla „M. L.” 5668-1

**K**rawcowa z kilkuletnią praktyką poszukuje pracy w domach prywatnych. Łaskawe oferty pod „Krawcowa” do adm. „Rozwoju”. 5669-2

**W**orzystny interes dla posiadających pomieszczenie i mały kapitał (lub bez niego). Oferty pod „Wspólnik” do „Rozwoju”. 5670-1

**I**nteligentny młodzieniec z średnim wykształceniem poszukuje jakiegokolwiek posady biurowej. Oferty do „Rozwoju” pod „Z. M.” 5671-1

**P**ianistka D. Roszkowska rozpoczyna lekcje gry na fortepianie 15 września. Piotrkowska 164, m. 5. 5674-1

**R**utynowana kasjerka z kaucją z dwuletnią praktyką poszukuje w większym przedsiębiorstwie posady kasjerki lub biurolistki. Łaskawe oferty pod „Sumienna” w „Rozwoju”. 5686-1

**D**obrego, całodziennego utrzymania w inteligentnym, chrześcijańskim domu, poszukuje kawaler handlowiec. Pożądana okolica ul. Piotrkowskiej, Główniej Sienkiewicza. Oferty pod „Z. L. G.” do „Rozwoju”. 5677-3

**U**czeń z pięcioklasowym wykształceniem szkoły średniej poszukuje posady biurowej. Łaskawe oferty do „Rozwoju” pod „Posada”. 5683-2

**M**łoda mężatka z 6 kl. wykształceniem obejme posadę w firmie chrześcijańskiej. Oferty sub „S. K. X” do adm. „Rozwoju”. 5689-3

**P**otrzebna ekspedientka do damskiej konfekcji. Piotrkowska 275, A. Cabanek. 5690-3

**P**oszukuje mieszkania przy rodzinie. Oferty do „Rozwoju” pod „Rodzina”. 5685-2

**P**rzybił się piesek „Taks” czarny, podpalany. Odebrać można: Wolezańska 116, u krawcy. 5691-5

**P**otrzebna zdolna krojczyni. Piotrkowska 275, A. Cabanek. 5685-3

**O**rdynarję i mieszkanie dam zaraz pracownikowi rolnemu, Wł. Krogulec, za Zgierzem. Sikorski. 5697-3

**D**o dziecka rocznego potrzebna panienka. Zająć się od drugiej. Kościuszki 37, m. 4. 5698-1

**P**otrzebna zdolna podręczna. Panasiewicz, ul. Składowa 19. 5699-2

**C**zteroklasistka potrzebna do biura jako praktykantka płatna. Zająć się: Sienkiewicza 40, do banku. 5704-1

**S**łużąca potrzebna zaraz. 6-go sierpnia 41, m. 2. 5704-2

**U**meblowanego pokoju poszukuje bezzdzielne małżeństwo. Płaca: 1 milion marek miesięcznie. Oferty w „Rozwoju” pod „Milion”. 5709-3

**P**otrzebne podręczne i uczenice. Szkolna 5, m. 6. 5710-2

**K**tóra panna wynajmie pokój urzędnikowi, kawalerowi lat 29. Warunki ustnie. Po bliższym poznanie się małżeństwo nie wykluczone. Oferty „Stanisław” w adm. „Rozwoju”. 5711-1

**P**oszukuję pokoju lub wspólnego pomieszczenia przy rodzinie. Oferty pod „Naczytel” w adm. „Rozwoju”. 5712-1

**U**czeń wyższego kursu gry skrzypcowej udziela lekcji. Oferty do „Rozwoju” pod „Skrzypek”. 5673-6

**Z**amienię pokój z kuchnią w Pabjanicach na takiż lokal w Łodzi. Może być pojedynczy. Kościuszki 28, Gembalski. 5715-3

**C**zeladź slusarscy, podręczni i chłopcy do terminu mogą się zgłosić. B. cia Suwalscy, ul. Golca 9, przy Zgierskiej 144. 5716-2

**P**otrzebny jest chłopiec do praktyki. Zakład cukierniczy Stankiewicz, Chłodna 11. 5717-1

**D**o dwójga państwa z dzieckiem potrzebna służąca do wszystkiego. Poladniowa 28, m. 15, front, lewe wejście. 5718-3

**P**otrzebny wspólnik z kapitałem i udziałem w pracy do biura technicznego, przy którym może mieć pomieszczenie. Oferty pod „Biuro” w adm. „Rozwoju”. 5719-2

**U**czniowa starsza służąca szuka miejsca do dwójga państwa chrześcijań. Rabeń, poczta Aleksandrów Łeczycki, u Gateckich. 5723-1

## Zagubione dokumenty

**P**ietrzak Jan zagubił tymczasowy dowód osobisty, wydany w Łodzi oraz książeczkę wojskową, wyd. w P. K. U. Łódź. 5655-2

## Kupuje

placę 200 proc. drożej za brylanty, złoto, srebro i biżuterię, zęby sztuczne, garderobę i szafy czarne. Zachodnia 32 naprzeciw lombardu i p. L. Milich.

## Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycznych, skórnych i włosów. Gabinet Roentgena i światłolec. Piotrkowska 144 (róg J. Pawiańskiej) Godz. przyjęć od 9-2 i 6-8. dla pań 5-6 1674-k-4

## Dr. Edmund Eckert

choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od 12-2 i od 5-8. Panie od 3-4. Ul. Kilińskiego 137, trzeci dom od Główniej. 1668b)

## Szkoła tańca

St. Zaborskiego ul. Dzielnia 31 I, p.

przyjmuje zapisy codziennie od 5-4 pp. i od 7-9 wiecz. Lekcje rozpoczynają się 20 września. 1636sl

## Torebki

plótno widzewskie, galanteria męska i pończoty, narytury R. raho wiecki Dzielnia 2. (1617s9)

**P**iotruszewski Władysław zagubił kartę powołania wyd. z P. K. U. w Łeczycy. 5679-2

**B**arasińska Stanisława zagubiła paszport polski, wydany z gm. Szczerców, pow. Łaskiego. 5681-2

**S**kradziono książeczkę wojskową i kartę bezterminowego urlopu wydaną w P. K. U. Łódź, na imię Franciszka Marosek. 5684-3

**S**kradzione zaświadczenie od paszportu na imię Franciszka Marosek, wydane z gminy Lubianów, pow. Łowickiego. 5685-3

**J**ózef Kotecki zagubił paszport polski, wyd. w Łodzi. 5693-3

**Z**agubiono trzy paszporty: rosyjski i dwa niemieckie na imię Antonina Skrzypek i Janina Skrzypek, wyd. w Łodzi. 5703-5

**H**iler Pele zagubił paszport polski wydany w Pabjanicach. 5707-3

**P**resmycka Apolonia zagubiła paszport polski, wyd. w Pabjanicach oraz koncesję manufakturową. 5708-3

**Z**agubiono książeczkę wojskową i kartę mobilizacji i świadectwo o rowerze na imię Stefana Kaczkowskiego wyd. z gm. Piaskowice pow. Łeczycki. 5715-1

**N**owogórski Stefan zagubił kartę odroczenia wydaną przez P. K. U. w Łodzi, rocznika 1902. 5714-3

**Cena ogłoszeń:** Przed tekstem i w tekście 45.00 mk., za tekstem 3500 mk., zwyczajnie 1500 mk., wśród drobnych 2000 mk., nekrologi 2500 mk., komunikaty 3500 mk., za wiersz milimetrowy lub jego miejsce. Drobne ogłoszenie bezterminowe 300 mk. za wiersz, duże litery 3000 mk., dla poszukujących pracy 250 mk., najmniejsze ogłoszenie 3000 mk. Ogłoszenia zamieszczone 50 proc. drożej, zagraniczne 100 proc. Tabelkowe i fantazyjne ogłoszenia 50 proc. drożej. Stronka przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 8 łamów, za tekstem na 5 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium są w Redakcji za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmują się do godz. 6-ej, po 6-ej zalicza się 50 proc. Za terminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje już przedtem przyjęte ogłoszenia bez uprzedniego zawiadomienia. „Rozwój” można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego, ul. Zamkowa.